

T.C.
ULAŞTIRMA DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/1036
GK:53

20 Mart 2012

Sayı : B.11.0.SGB.0.01.00.610.01/847
Konu : İstanbul Milletvekili Sayın
Durmuşali TORLAK'ın
yazılı soru önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi: : a) TBMM Başkanlığı'nın 21.11.2011 tarihli ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/1036-46916 sayılı yazısı.
b) Başbakanlığın 25.11.2011 tarihli ve B.02.0.KKG.0.12/610-2-320/3823 sayılı yazısı.

İstanbul Milletvekili Sayın Durmuşali TORLAK tarafından Sayın Başbakanımıza yöneltilen ve Sayın Başbakanımızın da kendileri adına Bakanlığımız koordinatörlüğünde cevaplandırılmasını tensip ettikleri 7/1036 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Binali YILDIRIM
Bakan

EK :
1) Cevap formu (4 Sayfa)

DAĞITIM :
TBMM Başkanlığına
Başbakanlığa

Hakkı Turaylıç Caddesi No:5 06338 Emek / Çankaya / ANKARA
Telefon: 203 13 45 Faks: 203 13 86
E-posta: sgb1@ubak.gov.tr İnternet Adresi: www.ubak.gov.tr

Ayrıntılı bilgi alınacak kişi:
Şakir ÖZDEMİR
Şube Müdürü

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN DURMUŞALI TORLAK'IN
7/1036 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVABI**

Bilindiği üzere denizyolu ulaşımında avantajlı konuma gelebilmek için coğrafi konumumuz tek başına yeterli değildir. Limanlarımız uygun altyapıya, kaliteli işgücüne ve yüksek teknolojiye sahip olmasıyla birlikte, hizmet sunduğu art alana ulaşımında karayolu ve demiryolu bağlantıları önemli etkenlerdir.

Türkiye'nin yakın çevresinde yer alan uluslar arası ulaştırma koridorlarında yer alabilmesi ve denizcilik hatlarının cazibe merkezi haline getirilmesinin, limanlarımızın uluslararası ulaştırma ağına entegre edebilmemizle mümkün olacağı açıktır.

Limanlarda modernizasyonun artması; Türkiye'ye uğrayacak gemi sayısının artmasına ve neticede ekonomik girdinin büyümesine imkan tanıyacaktır. Bu bağlamda Kruvaziyer liman anlayışının hızla etkinleştirilmesi gereklidir.

Bu bağlamda, Türkiye'nin deniz yoluyla gerçekleştirilecek dış ticaretine uygun nitelik ve nicelikte hizmet verebilecek şekilde limanlarımızın geliştirilmesi, modernleştirilmesi, kapasitelerinin artırılması, AB limancılık stratejisi ile uyumlu bir işletme politikasının izlenebileceği özerk yönetim yapısına kavuşturulması gerekmektedir.

Ayrıca, yük ve yolcu taşıma zincirinin deniz ayağını oluşturan limanlar, ülke ekonomisinin gelişmesindeki önemli rolü göz önüne alınarak, sosyal ve çevresel koşullar altında güvenilir, verimli ve rekabetçi bir şekilde işletilebilir olmalıdır.

Bununla birlikte özellikle endüstri aktivitelerine yakın ve uygun alanlar seçilmelidir.

Hedeflere ulaşmak ve küreselleşme çağında ayakta kalabilmek için gerek altyapı, üstyapı ve donanım, gerekse finanssal ve idari yapısı ile limanlarımızın daha güçlü yapılar oluşturması gerekmektedir. Limanlarımızın bulunduğu bölgede önemli rol üstlenen oyuncular haline gelebilmesi için sektörün önünün açılması gerekmektedir. Bu da ancak; yasal, yapısal ve mali değişiklikler ile mümkündür.

Bu kapsamda;

SORULAR:

1-Limanlarımızın belli yük türlerinde büyük terminaller ve ihtisas limanları olarak uzmanlaşması yönünde bir çalışmanız var mı? Var ise ne aşamada? Yok ise böyle bir çalışma yapmayı düşünüyor musunuz?

2-Mevcut limanların kruvaziyer gemilerinin ihtiyaçlarına uygun olarak iyileştirilmesi yönünde bir çalışmanız var mı? Var ise, ne aşamada? Ve hangi limanlardır? Yok ise böyle bir çalışma yapmayı düşünüyor musunuz?

3-Faaliyet gösteren işletmelere yeni yer tahsisi ve masrafları karşılamak kaydıyla mevcut tersane alanlarından Tuzla Tersaneler Bölgesinin bir imar planı değişikliği ile kruvaziyer limanı haline getirilmesi yönünde bir çalışmanız var mı? Var ise, ne aşamada? Yok ise böyle bir çalışma yapmayı düşünüyor musunuz?

CEVAPLAR :

Kalkınma Bakanlığı'nın (mülga DPT Müsteşarlığı) koordinatörlüğünde hazırlanan 9. Kalkınma Planı (2007-2013) Denizyolu Ulaşımı Özel İhtisas Komisyonu Raporunda Geleceğe Yönelik Stratejiler başlığı altında "Liman yönetiminde dağınıklığın giderilmesi ve devlet tarafından belirlenecek politikanın liman ihtiyaçlarını da göz önüne alacak şekilde uygulanmasını sağlamak amacıyla Liman Yönetim Modeli belirlemek" şeklinde bir amaç belirlenmiştir.

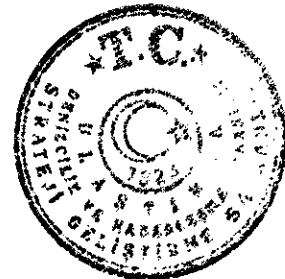
Bu çerçevede, Dünya ve Avrupa ülkelerinin birçoğunda uygulandığı üzere, liman hizmetlerini düzenleyen ve kontrol eden, hedef ve stratejileri belirleyen bir liman yönetim modeline ülkemizde de ihtiyaç duyulmakta olup, konuyla ilgili olarak Bakanlığımızca "Türk Limanları İçin Liman Yönetim Modeli Oluşturulması" adında bir çalışma başlatılmıştır.

Bu kapsamda; Ulaştırma Kıyı Yapıları Master Plan Çalışması yaptırılmış ve bu çalışma kapsamında öncelikle kıyılarımız Marmara, Ege, Akdeniz ve Karadeniz olmak üzere dört bölgeye ayrılmış, ayrıca limanlarımızda elleçlenmekte olan yükler de konteyner yükleri, genel kargo ve dökme yükler, sıvı dökme yükler ve tekerlekli araçlar olma üzere dört ana gruba ayrılmak suretiyle analiz edilmiştir.

Yukarıda belirtilen dört deniz bölgesinin her birinde, dört ana yük grubu için ayrı ayrı olmak üzere 2030 yılını kapsayan talep tahminleri yapılmış ayrıca mevcut liman tesislerinin kapasiteleri ve genişleme olanakları değerlendirilerek ileriki yıllarda oluşması muhtemel kapasite ihtiyaçları belirlenmeye çalışılmıştır.

Diğer taraftan, sadece konteyner yüklerinin elleçleneceği ana limanlar olarak Kuzey Ege'de Çandarlı Limanı ve Akdeniz'de Mersin Konteyner Limanı Projelerinin, genel amaçlı bir bölgesel liman olarak da Karadeniz'de Filyos Limanı Projesinin Bakanlığımızca hayata geçirilmesi planlanmaktadır.

İstanbul İli için ise hazırlanan, 15.06.2009 tarihinde onaylanan 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı'nda, liman alanları ile ilgili olarak; "İstanbul ve yakın çevresine uluslararası nitelikte bir transit limanı kurma girişimlerinin ülke ve bölge ölçeğinde değerlendirilmesi.", "Karayolu temelli yolcu ve yük taşımacılığına alternatif olarak, Marmara Bölgesi'nin iç denizi konumunda bulunan Marmara Denizi ve Boğazlar'dan daha ağırlıklı faydalanarak Bölge genelinde ekonomik dinamizmin artırılması." ve "Marmara Bölgesi ile İstanbul'daki liman sahalarının modernizasyonu üzerinde yoğunlaşılması." stratejileri yer almaktadır.

İstanbul Çevre Düzeni Planı'nda, Pendik'teki liman mevcut sınırları ile korunmuş, Haydarpaşa Limanı'nın işlevsel dönüşümü öngörülmüş, Ambarlı Limanı genişletilmiş ve Gümüşyaka'da ise yeni bir liman önerilmiştir. Gümüşyaka Limanı'nın, kargo taşımacılığında uzmanlaşan Çorlu Havaalanı ile 1/100.000 ölçekli Trakya Alt Bölgesi Ergene Havzası Çevre Düzeni Planı'nda bölgeye ve İstanbul'a hizmet vermek üzere Marmara Denizi'nin Tekirdağ ili kıyılarında önerilen limanlarla (Kuzey Marmara limanları) bütünleşecek şekilde hizmet vermesi öngörülmüştür. Plan'ın bu konseptinde, İstanbul ve çevresine gelen yük gemilerinin öncelikli olarak Ambarlı Limanı'nı, öneri Kuzey Marmara Limanlarını (Tekirdağ, Yeniçiftlik ve Gümüşyaka limanları) ve İzmit Körfezi'ndeki limanları kullanmaları öngörülmektedir.

Bu kapsamda;

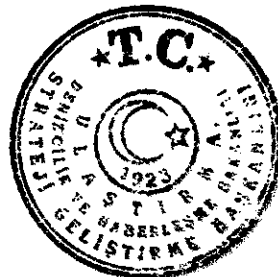
Çandarlı Limanı Projesinde dalgakıranın genel bütçe imkanları ile kamu tarafından yaptırılması kararlaştırılmış ve bu işin ihalesi gerçekleştirilerek inşaaat başlanılmıştır. Dalgakıran inşaatı ile eş zamanlı olarak limanın rıhtım, terminal ve üstyapı inşaatlarının yap-işlet-devret modeli çerçevesinde yaptırılması ve işletmeye açılması öngörülmekte olup bu konudaki çalışmalar devam etmektedir.

Mersin Konteyner Limanı ve Filyos Limanı Projelerinde ise imar planı hazırlanması ve onaylatılması işlemleri yürütülmekte olup tamamlanmasını müteakip yatırıma başlanması konusunda gerekli çalışmalar yapılacaktır.

Diğer taraftan, Uluslararası Denizcilik Örgütü (IMO) nezdinde taraf olduğumuz uluslararası sözleşmelerin öngördüğü şekilde sınıflandırılmış olan tehlikeli yüklerin elleçlenmesinin yapıldığı limanların bu konuda ihtisaslaşmalarının sağlanması için çalışmalar yapılmaktadır.

Bu çalışmaların amacı, maddi özellikleri itibarıyla taşıma ve depolama aşamalarında farklı gereksinimlere sahip olan tehlikeli yüklerin elleçlendiği limanların, bu tür yüklerin gereksinimlerine uygun hale getirilmesini sağlayarak belirli sınıflardaki tehlikeli yükleri elleçleyebilmelerine imkan verecek düzenlemelerin uygulamaya geçirilmesidir. Bu sayede bir liman tesisi, sadece gereksinimini sağlayabildiği sınıflardaki tehlikeli yükleri elleçleyebilecektir.

Bakanlığımızca, karayolu taşımacılığının denizlere kaydırılması, kabotaj hattında yolcu, araç ve yük taşımacılığının canlandırılması ve rekabet gücü kazandırılması amacıyla 01/08/2003 tarihinden geçerli olmak üzere liman hizmetleri ücret tarifelerinde %50'ye varan önemli indirimler sağlanmış, ayrıca fener ve tahlisiye ücretlerinde de indirimler yapılmış bunun sonucunda, limanlarımıza gelen kurvaziyer yolcu gemisi sayısı ve yolcu sayısında önemli artışlar elde edilmiştir.

Tüm bunları yanı sıra, ülkemiz kruvaziyer turizmin önünü açacak tarihsel, coğrafi ve iklim bakımından zengin özelliklere sahiptir. Bu bakımdan, üç yanı denizlerle çevrili olan ülkemizin kruvaziyer gemilerin uğrak limanı haline getirilmesi yanında ülkenin sahip olacağı kruvaziyer gemilerle de dünya kruvaziyer pastasından pay alabilmeyi, ülkemiz insanının da bu tür hizmetlerden yoğun olarak faydalanmasını sağlamayı temel hedeflerden biri olarak görmekteyiz.

Bu nedenle de, Bakanlığımızca ayrıca Turizm Kıyı Yapıları Master Plan Çalışması yaptırılmış olup bu çalışma kapsamında Marmara, Ege, Akdeniz ve Karadeniz olmak üzere dört bölge için kruvaziyer turizmi bağlamında 2030 yılını kapsayan talep tahminleri yapılmış ayrıca mevcut liman tesislerinin kapasiteleri ve genişleme olanakları değerlendirilerek ileriki yıllarda oluşması muhtemel kapasite ihtiyaçları belirlenmeye çalışılmıştır.

Diğer taraftan Bakanlığımızca, Yatırım Programı kapsamında, mevcut Amasra Limanı içerisinde yolcu gemilerinin kullanması amacıyla yanaşma yeri inşaatı işi ihale edilmiş olup inşaat devam etmektedir.

Geleceğe yönelik olarak ise, Türkiye'nin ulaştırma sektöründeki hedeflerinin belirlendiği 10 uncu Ulaştırma Şurası'nda 2023 yılı hedefi olarak, kruvaziyer turizmde 15 milyon yolcuya ulaşılması ve ülkenin değişik yerlerinde 7 adet yeni kruvaziyer limanın yapılması öngörülmüştür.

Bu itibarla, kruvaziyer turizmin geliştirilmesi için altyapısı yetersiz olan limanlarımızın uluslararası kriterlere uygun hale getirilmesi ve yeni kruvaziyer liman yatırımları ile desteklenerek kruvaziyer turizmi liman ağının hızla genişletilmesinin gerekli olduğu değerlendirilmektedir.

Bu doğrultuda, özellikle İstanbul için mevcut Salıpaazarı-Karaköy Limanı'nın kruvaziyer limanı olarak kullanılmasının devam etmesi, yük limanından dönüşümü öngörülen Haydarpaşa Limanı'nın kruvaziyer limanı olarak hizmet vermesi, bunlara ilave olarak Bakırköy-Zeytinburnu kıyı bölgesi ile Kartal'da kruvaziyer limanı yapılması önerilmiştir.

İstanbul Çevre Düzeni Planında kruvaziyer turizminin değerlendirilmesi gerekli bir diğer turizm çeşidi olduğu vurgulanarak, turizm potansiyeli yüksek bölgelerde kruvaziyer yolcu taşımacılığına yönelik gereken altyapı ve üstyapının hızla tamamlanması öngörülmektedir.

İstanbul İl bütünü için hazırlanan 15.06.2009 tarihinde onaylanan 1/100.000 ölçekli İstanbul Çevre Düzeni Planı'nda Tuzla Tersaneler Bölgesi, mevcut fonksiyonla uyumlu olarak "Tersane Alanı" olarak tanımlanmıştır.

